

PATVIRTINTA
Valstybinės įmonės Ignalinos atominės
elektrinės generalinio direktoriaus
2025 m. gegužės 21 d.
įsakymu Nr. ĮsTa-45

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS VEIKLOS PARTNERIŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės (toliau – Įmonė) veiklos partnerių etikos kodeksas (toliau – Veiklos partnerių etikos kodeksas, Kodeksas) atspindi Įmonės siekį stiprinti tvarų bendradarbiavimą su veiklos partneriais, skatinant teisėtą, profesionalią ir sąžiningą verslo praktiką, apimančią aplinkosaugos, socialinės atsakomybės ir geros valdysenos tikslus. Šiame Kodekse yra nustatyti minimalūs verslo elgesio standartai, kurių laikymosi, o esant galimybei – ir jų viršijimo, Įmonė tikisi iš veiklos partnerių.

2. Kodeksas priskiriamas Žmogiškųjų išteklių valdymo procesui, MS-2-014-1.

3. Veiklos partnerių etikos kodeksas taikomas visiems potencialiems ir esamiems Įmonės veiklos partneriams, nepriklausomai nuo bendradarbiavimo trukmės ir formos. Kodekse sąvoka „**veiklos partneris**“ apima fizinius, juridinius asmenis ar bet kuriuos kitus subjektus, kurie teikia arba planuoja teikti Įmonei prekes, paslaugas ar darbus, ar nuomojasi Įmonės turtą.

4. Veiklos partneriai pripažįsta Įmonės teisę kontroliuoti šio Kodekso nuostatų laikymąsi.

5. Veiklos partneriai įsipareigoja laikytis sisteminio vadovybės požiūrio, skirti pakankamus finansinius išteklius rizikoms valdyti, diegti bei veiksmingai taikyti korekcinis mechanizmus nustatytoms veiklos neatitiktims ir jų priežastims šalinti, siekti darbuotojų sąmoningumo ir dalykinių kompetencijų, reikalingų šio Kodekso nuostatų užtikrinimui, ugdymo.

II SKYRIUS BENDRIEJI VYKDOMOS TVARIOS VEIKLOS LŪKESČIAI VEIKLOS PARTNERIAMS

6. **Socialinė atsakomybė ir gera valdysena:**

6.1. **Verslo etika.** Įmonė savo veiklą vykdo sąžiningai, etiškai, laikydamasi galiojančių teisės aktų reikalavimų, ir tokio paties požiūrio pagrįstai tikisi iš savo veiklos partnerių. Veiklos partneriai įsipareigoja:

6.1.1. savo veiklą vykdyti, laikydamiesi sąžiningos konkurencijos principų, nedalyvauti jokios formos draudžiamuose susitarimuose, kurie gali turėti įtaką kainoms, sandorių sąlygoms, kitų rinkos dalyvių sprendimui dalyvauti / nedalyvauti konkursuose ir pan.;

6.1.2. netoleruoti jokių nesąžiningos ir neteisėtos veiklos apraiškų savo tiekimo grandinėse;

6.1.3. įvairiomis priemonėmis mažinti priklausomybę nuo gamintojų ir tiekėjų, kurie nėra įsteigti ar registruoti Europos Sąjungos valstybėse narėse, Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos valstybėse narėse ar Europos ekonominės erdvės ir (arba) Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos valstybėse narėse.

6.2. Korupcijos prevencija, skaidrumas. Įmonė griežtai laikosi aukščiausių etikos standartų ir netoleruoja jokios formos korupcijos, kyšininkavimo, sukčiavimo ar kitos neteisėtos veiklos, taip pat interesų konfliktų, kurie galėtų paveikti sprendimų priėmimo objektyvumą, skaidriai komunikuoja ir teikia veiklos ataskaitas, ir tokio paties požiūrio pagrįstai tikisi iš savo veiklos partnerių. Veiklos partneriai įsipareigoja:

6.2.1. įgyvendinti korupcijos prevencijos iniciatyvas, skirtas valdyti rizikas, susijusias su korupcija, identifikuoti korupcijos apraiškas, siekti savo veikloje įgyvendinti korupcijos prevencijos priemones korupcijos rizikai valdyti ir pagal galiojančius teisės aktus nustatyta tvarka pranešti atsakingoms institucijoms apie galimus korupcijos atvejus ir įtraukti į šias iniciatyvas savo darbuotojus;

6.2.2. vengti viešųjų ir privačių interesų konfliktų, kurie gali sukelti korupcijos rizikas, netoleruoti jokios formos korupcijos, įskaitant kyšininkavimą, papirkimą, prekybą poveikiu, pinigų plovimą, piktnaudžiavimą pareigomis bei bet kokius kitus neteisėtus veiksmus, įskaitant neteisėto atlygio ar kitos neteisėtos naudos siūlymą, mokėjimą, žadėjimą savo klientams, tiekėjams, partneriams ar jų atstovams, taip pat tokios naudos priėmimą iš jų, bei sukčiavimą, apgaulę ar kitus neteisėtus veiksmus, ypač kiek tai susiję su Įmonei teikiamomis paslaugomis, darbais ar prekių tiekimu. Veiklos partneriai visada privalo apie tai informuoti Įmonę el. paštu pranesk@iae.lt;

6.2.3. susilaikyti nuo bet kokių dovanų, kurios gali būti laikomos neteisėtomis, priėmimo ar dovanojimo. Taip pat netoleruoti prekių tiekimo, paslaugų ar darbų atlikimo be tinkamo atlygio, siekiant įgyti nesąžiningą pranašumą;

6.2.4. laikytis teisės aktų reikalavimų dėl paramos ir (ar) labdaros teikimo. Paramos ir labdaros priemonės negali būti naudojamos paslėptam interesų skatinimui. Parama ar labdara teikiama laikantis skaidrumo, nešališkumo, viešumo, socialinės atsakomybės principų;

6.2.5. užtikrinti Įmonės patikėtos informacijos saugumą ir konfidencialumą, laikantis teisės aktų ir su Įmone pasirašytų sutarčių nuostatų rūpestingai tvarkyti asmens duomenis ir komercinę informaciją;

6.2.6. užtikrinti su kibernetiniu saugumu susijusių teisės aktų ir standartų reikalavimų laikymąsi;

6.2.7. neturėti jokių ryšių su asmenimis, kuriems ar su jais susijusiems asmenims taikomos tarptautinės sankcijos ir (ar) ribojamosios priemonės.

6.3. **Žmogaus teisės.** Įmonė gerbia žmogaus teises ir laisves, savo veiksmais prisideda prie jų apsaugos ir įgyvendinimo, ir tokio paties požiūrio pagrįstai tikisi iš savo veiklos partnerių. Veiklos partneriai įsipareigoja:

6.3.1. darbo teisinių santykių sferoje netoleruoti diskriminacijos, kuri gali pasireikšti dėl rasės, lyties, seksualinės orientacijos, šeiminės ar socialinės padėties, religinių įsitikinimų, politinių pažiūrų, tautybės, neįgalumo, amžiaus ar kitais pagrindais;

6.3.2. netoleruoti jokių psichologinio, fizinio, seksualinio smurto, priekabiavimo, bauginimo, grasinimo ar įžeidinėjimo formų;

6.3.3. gerbti darbuotojų saviraiškos laisvę, taip pat teisę į privatumą, nesiimti jokių veiksmų, galinčių riboti ar kitaip neigiamai paveikti šių laisvių raišką;

6.3.4. laikytis su asmens duomenų apsauga susijusių teisės aktų reikalavimų. Renkant asmens duomenis ar diegiant darbuotojų stebėjimo priemones, gerbti savo darbuotojų, klientų bei kitų su šiais veiksmais susijusių asmenų teisę į privatumą;

6.3.5. užtikrinti apie žmogaus teisių pažeidimus ar panašius incidentus pranešančių ir liudijančių asmenų apsaugą bei tokius pažeidimus padariusių asmenų patraukimą teisinės atsakomybės.

6.4. **Darbo sąlygos.** Įmonė laikosi darbo standartų, savo darbuotojams kuria tokią darbo aplinką, kuri leistų jiems saugiai, tinkamai ir produktyviai atlikti darbinės užduoties, ir tokio paties požiūrio pagrįstai tikisi iš savo veiklos partnerių. Veiklos partneriai įsipareigoja:

6.4.1. laikytis teisės aktų reikalavimų dėl taikių susirinkimų laisvės ir interesų grupių formavimo, gerbiant savo darbuotojų teisę burtis į profesines sąjungas, darbo tarybas;

6.4.2. laikytis galiojančių vaikų darbo draudimo nuostatų ir netoleruoti jokios priverstinio darbo formos. Įmonės veiklos partneriams, įskaitant jų tiekimo ir gamybos grandines, griežtai draudžiama naudoti neteisėtą vaikų darbą;

6.4.3. užtikrinti, kad veikloje nebūtų naudojamos jokios vergiško, priverčiamojo darbo, kalinių darbo, priverstinio darbo už skolas formos;

6.4.4. atsižvelgiant į savo darbuotojų atliekamo darbo specifiką, vykdyti privalomus darbuotojų saugos ir sveikatos instruktavimus, darbų saugos mokymus ir kt., t. y. užtikrinti reikalavimų ir instrukcijų šioje srityje deramą laikymąsi bei garantuoti darbuotojams visais aspektais saugią darbo aplinką.

6.5. **Bendruomenės įtraukimas.** Įmonė aktyviai bendradarbiauja ir palaiko atvirą dialogą su vietos bendruomenėmis bei visuomene, ir tokio paties požiūrio pagrįstai tikisi iš savo veiklos partnerių. Veiklos partneriai įsipareigoja bendradarbiauti su vietos bendruomenėmis, kurių teritorijose vykdo savo veiklą, siekdami sukurti abipusiai naudingus ir tvarius santykius, prisidedant prie bendruomenių socialinės, ekonominės ir aplinkosauginės gerovės.

7. **Aplinkosauga (klimato kaita, tarša, išteklių naudojimas, bioįvairovė).** Įmonė mažina daromą poveikį aplinkai, siekia šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) emisijų mažinimo, oro taršos mažinimo, energetinio efektyvumo didinimo, atliekų mažinimo ir

atsinaujinančių šaltinių naudojimo skatinimo visose savo veikos srityse. Įmonė vertina ir siekia bendradarbiauti su veiklos partneriais, kurie taip pat yra įsipareigoję aplinkos apsaugos tikslams ir kryptingai prisideda prie aplinkai daromo neigiamo poveikio minimizavimo. Veiklos partneriai įsipareigoja:

7.1. prekių gamybai, paslaugų teikimui bei darbų vykdymui naudoti kuo mažiau arba visai nenaudoti pavojingų cheminių medžiagų arba tokių medžiagų, kurių kenksmingas poveikis nėra aiškus, nekelti pavojaus žmonių sveikatai, vengti potencialios ir realios taršos bei žalos aplinkai atsiradimo;

7.2. atsakingai valdyti su veikla susijusių atliekų kiekius bei užtikrinti jos procesuose susidarančių atliekų perdavimą tinkamam sutvarkymui, kuo labiau sumažinant neigiamo atliekų poveikio aplinkai riziką;

7.3. siekti mažinti žaliavų bei gamtos išteklių, įskaitant vandens išteklius, vartojimą bei užtikrinti efektyvų jų naudojimą, taip pat siekti didinti energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, naudojimą savo veikloje;

7.4. siekti nustatyti vykdomos veiklos poveikio aplinkai ir klimatui mažinimo tikslus bei įgyvendinti atitinkamas priemones bei siekti turėti aplinkos apsaugos planus, programas, apimančias ŠESD emisijų mažinimą, energijos vartojimo efektyvumą, atsinaujinančių išteklių naudojimą ir atliekų valdymą;

7.5. siekti taikyti žiedinės ekonomikos principus, susijusius su žaliavomis, produktais, išteklių atkūrimu ir produkto tarnavimo laiko prailginimu. Taikant žiedinės ekonomikos principus, siekti atsakingo, aplinką tausojančio žaliavų tiekimo; kuriant produktus, atsižvelgti į ekologiškumą, energetinio efektyvumo, antrinio panaudojimo arba perdirbimo kriterijus;

7.6. ugdyti savo darbuotojus aplinkosaugos klausimais, užtikrinant, kad jie turėtų reikiamas žinias ir kompetencijas, leidžiančias veiklos partneriams vykdyti savo pareigas aplinkosaugos požiūriu atsakingai ir efektyviai;

7.7. kur tai įmanoma, siekti užtikrinti savo veiklos poveikį bioįvairovei bei dėti pastangas jos išsaugojimui;

7.8. siekti savo veikloje įdiegti ir taikyti aplinkos apsaugos vadybos standartą LST EN ISO 14001 (arba analogišką Europos Sąjungos ar kitą tarptautinį standartą) arba sudarant aplinkos apsaugos programą, kurioje būtų įvertintos veikloje atsirandančios neigiamo poveikio aplinkai rizikos bei jų valdymo priemonės.

8. Duomenų ar ataskaitų teikimas pagal poreikį. Veiklos partneriai pagal poreikį turi pateikti Įmonei duomenis apie:

8.1. Įmonės iš veiklos partnerių įsigytų medžiagų, prekių gamybos sertifikatus, kurie atskleistų medžiagų kilmę, jų gamybos metu sunaudotą vandenį, energiją, ŠESD emisijas ir pan., taip pat sertifikatus, kurie patvirtintų prekių aplinkosaugos standartus;

8.2. informaciją apie ŠESD emisijas, susidariusias teikiant Įmonei prekes ar paslaugas, informaciją apie naudotą tų emisijų skaičiavimo metodologiją, duomenų laikotarpį;

8.3. informaciją apie atliekų tvarkymo ataskaitas, kurias pateikė vietinėms valdžios įstaigoms;

8.4. sunaudotą kurą (kuro rūšį ir kiekį litrais) bei transportą ir logistiką (iš viso kilometrais), tik tiesiogiai susijusį su prekių tiekimu, paslaugų teikimu, darbų atlikimu Įmonei;

8.5. Įmonė papildomai neatlygina už pirmiau išvardytų duomenų ar (ir) ataskaitų sudarymą bei pateikimą jai.

III SKYRIUS KODEKSO VEIKSMINGUMAS

9. Įmonė tikisi, kad veiklos partneriai stebės ir užtikrins šio Veiklos partnerių etikos kodekso rekomendacijų ir įsipareigojimų laikymąsi.

10. Atsižvelgiant į tai, kad Įmonė, sudarydama sutartį su Veiklos partneriu, įtraukia nuorodą į šį Veiklos partnerių etikos kodeksą, Kodekso nuostatos įgyja šalis įpareigojantį pobūdį nuo atitinkamos sutarties įsigaliojimo. Nuo šio momento veiklos partneriai tampa saistomi Kodekse išdėstytų reikalavimų, o Įmonė įgyja teisę domėtis bei tikrinti Kodekso reikalavimų įgyvendinimą.

11. Apie įtariamą ar įvykusį šio Veiklos partnerių etikos kodekso nuostatų pažeidimą, arba susidūrus su sunkumais ištaisant užfiksuotus neatitikimus Veiklos partnerių etikos kodekso nuostatoms, veiklos partneriai skatinami pranešti atsakingiems Įmonės padaliniams arba kreiptis Įmonės vidiniais informacijos apie pažeidimus teikimo kanalais elektroninio pašto adresu pranesk@iae.lt.

12. Veiklos partneris turi imtis veiksmingų priemonių šalinti bet kokius savo paties ar Įmonės patikrinimo metu nustatytus ar pastebėtus neatitikimus šio Veiklos partnerių etikos kodekso nuostatoms ir (ar) imperatyvių teisės aktų reikalavimų pažeidimus.

13. Veiklos partnerio atsisakymas pateikti informaciją ar paaiškinimus, vengimas ar vilkinimas bendradarbiauti, neteisingos informacijos teikimas, galimybių Įmonės atstovams pagrįstais atvejais fiziškai patekti į veiklos partnerio patalpas arba veiklos vykdymo vietas nesudarymas ir pan., gali būti laikomas šio Kodekso pažeidimu ir užtraukti neigiamus padarinius.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14. Šio Veiklos partnerių elgesio kodekso nuostatos taikomos tiek, kiek atitinkamų teisinių santykių nereglamentuoja Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai.

15. Veiklos partnerių etikos kodeksas skelbiamas Įmonės interneto svetainėje ir yra viešai prieinamas visoms suinteresuotoms šalims.
